Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä marraskuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EY) N:o 1008/2008 – 2 artiklan 18 alakohta – 23 artiklan 1 kohta – Kuljetus – Lentoliikenteen harjoittamisen yhteiset säännöt Euroopan unionissa – Tiedottaminen – Lopullisen hinnan ilmoittaminen – Lentohinnan sisällyttäminen lopulliseen hintaan – Velvollisuus ilmoittaa lentohinnat euroina tai paikallisessa valuutassa – Merkityksellisen paikallisen valuutan valinta – Liittymäperusteet

Asiassa C-330/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 27.4.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 2.6.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV

vastaan

Germanwings GmbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: unionin tuomioistuimen presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit F. Biltgen (esittelevä tuomari) ja E. Levits,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.4.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV, edustajanaan B. Stillner, Rechtsanwalt,

– Germanwings GmbH, edustajinaan P. Baukelmann ja N. Tretter, Rechtsanwälte,

– Euroopan komissio, asiamiehinään W. Mölls ja F. Wilman,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.6.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä 24.9.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 (EUVL 2008, L 293, s. 3) 2 artiklan 18 alakohdan ja 23 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Germanwings GmbH ja Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV (Baden-Württembergin osavaltion kuluttajajärjestö, Saksa) (jäljempänä Verbraucherzentrale) ja jossa on kyseessä se, että Germanwings on ilmoittanut lentohinnat Englannin puntina lennolle Lontoosta (Yhdistynyt kuningaskunta) Stuttgartiin (Saksa).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 1008/2008 johdanto-osan 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Asiakkaiden olisi voitava vertailla tehokkaasti eri lentoyhtiöiden lentoliikennepalvelujen hintoja. Tästä syystä olisi aina ilmoitettava yhteisöstä alkavien lentoliikennepalvelujen osalta asiakkaan maksettavaksi tuleva lopullinen hinta kaikkine veroineen ja maksuineen. Yhteisön lentoliikenteen harjoittajia rohkaistaan myös ilmoittamaan kolmansista maista yhteisöön suuntautuvien lentoliikennepalvelujensa lopullinen hinta.”

4 Mainitun asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa säädetään yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimilupien myöntämisestä, yhteisön lentoliikenteen harjoittajien oikeudesta harjoittaa yhteisön sisäistä lentoliikennettä ja yhteisön sisäisen lentoliikenteen hinnoittelusta.”

5 Mainitun asetuksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään muun muassa seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

– –

18) ’lentohinnoilla’ lentoliikenteen harjoittajille tai heidän edustajilleen taikka muille lipunmyyjille euroina tai paikallisessa valuutassa maksettavia hintoja matkustajien kuljettamisesta lentoliikenteessä sekä edellytyksiä, joilla kyseisiä hintoja sovelletaan, mukaan lukien edustajapalvelujen ja muiden lisäpalvelujen palkkiot ja ehdot”.

6 Saman asetuksen 22 artiklan, jonka otsikko on ”Hinnoittelun vapaus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Yhteisön lentoliikenteen harjoittajat ja vastavuoroisuuden perusteella kolmansien maiden lentoliikenteen harjoittajat vahvistavat vapaasti lentohinnat ja kuljetusmaksut yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 16 artiklan 1 kohdan soveltamista.”

7 Asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan, jonka otsikko on ”Tiedottaminen ja syrjintäkielto”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kun liikennöidään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta, yleisön saatavilla oleviin lentoliikenteen lentohintoihin ja kuljetusmaksuihin on sisällyttävä sovellettavat ehdot, kun lentohintoja ja kuljetusmaksuja tarjotaan tai julkaistaan missä tahansa muodossa, myös internetissä. Lopullinen hinta on aina ilmoitettava, ja sen

on sisällettävä sovellettava lentohinta tai kuljetusmaksu sekä julkaisuhetkellä pakolliset ja ennakoitavat sovellettavat verot, maksut, lisämaksut ja palvelumaksut. Ilmoitetun lopullisen hinnan lisäksi on eriteltävä vähintään seuraavat:

a) lentohinta tai kuljetusmaksu;

b) verot;

c) lentoasemamaksut; ja

d) muut maksut, lisämaksut tai palvelumaksut, esimerkiksi turvatoimiin tai polttoaineeseen liittyvät maksut,

jos b, c ja d alakohdassa luetellut maksut on lisätty lentohintaan tai kuljetusmaksuun. Valinnaiset lisämaksut on ilmoitettava selkeästi, avoimesti ja yksiselitteisesti varausmenettelyn alussa, ja asiakkaan on voitava hyväksyä ne vapaaehtoisesti."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Germanwings on Saksaan sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja.

9 Saksassa oleskeleva kuluttaja varasi syyskuun 2014 alussa Germanwingsin ylläpitämältä internetsivustolla www.germanwings.de lennon Lontoosta Stuttgartiin.

10 Tämän lennon hinta ilmoitettiin tuolla sivustolla yksinomaan Englannin puntina. Lisäksi asiakas sai varauksensa jälkeen laskun, jossa lennon hinta ja muut kulut oli ilmoitettu Englannin puntina.

11 Verbraucherzentrale katsoi, että tällainen käytäntö merkitsi sopimatonta kaupallista menettelyä ja että hinnat oli ilmoitettava euroina, ja nosti kyseiseltä kuluttajalta ilmoituksen asiasta saatuaan kieltokanteen Germanwingsiä vastaan Landgericht Kölnissä (Kölnin alueellinen alioikeus, Saksa), joka hyväksyi kanteen.

12 Germanwings valitti Landgericht Kölnin ratkaisusta Oberlandesgericht Kölniin (Kölnin osavaltion ylioikeus, Saksa), joka hyväksyi valituksen sillä perusteella, että asetuksessa N:o 1008/2008 ei kielletä lentoliikenteen harjoittajia ilmoittamasta lentohintoja muussa valuutassa kuin euroina.

13 Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa), jonka käsiteltäväksi saatettiin Revision-valitus valituksen johdosta annetusta tuomiosta, katsoo, että pääasian ratkaisu riippuu asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdan ja 2 artiklan 18 alakohdan tulkinnasta.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensinnäkin, onko mainitun asetuksen 23 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että jos yhteisön sisäisten lentojen lentohintoja ei ilmoiteta euroina, ne on ilmaistava tietyssä paikallisessa valuutassa, vai onko lentoliikenteen harjoittajilla vapaus valita tältä osin merkityksellinen paikallinen valuutta.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että näkemystä, jonka mukaan lentoliikenteen harjoittajilla on vapaus ilmoittaa lentohinnat valitsemassaan paikallisessa valuutassa, tukee ensi arviolta yhtäältä se, että asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdassa ei nimenomaisesti säädetä velvollisuudesta ilmoittaa lentohinnat tietyssä valuutassa, ja toisaalta se, että mainitun asetuksen 22 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan lentoliikenteen harjoittajat vahvistavat lähtökohtaisesti vapaasti hintansa yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, että asetuksen N:o 1008/2008 päämäärä, jona on sen johdanto-osan 16 perustelukappaleen

mukaan mahdollistaa, että asiakkaat voivat vertailla tehokkaasti eri lentoyhtiöiden lentoliikennepalvelujen hintoja, vaarantuisi, jos lentoliikenteen harjoittajille myönnettäisiin tällainen harkintavalta.

16 Toiseksi siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin katsoisi, että jos lentohintoja ei ilmoiteta euroina, ne on ilmoitettava ennalta määrätyssä paikallisessa valuutassa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, miten mainitun asetuksen 2 artiklan 18 alakohtaan sisältyvää paikallisen valuutan käsitettä on tulkittava erityisesti, kun lentoliikenteen harjoittaja, jonka kotipaikka on tietyssä jäsenvaltiossa, tarjoaa internetissä lentoa asiakkaalle ja kun lennon lähtöpaikka on toisessa jäsenvaltiossa, jonka valuuttana ei ole euro.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että on useita paikallisia valuuttoja, jotka saattavat olla merkityksellisiä tässä yhteydessä, eli sen jäsenvaltion, johon lentoliikenteen harjoittaja on sijoittautunut, laillinen valuutta, sen jäsenvaltion, jossa asiakas oleskelee, laillinen valuutta, valuutta, johon ylätason verkkotunnus (Top-Level-Domain) internet-sivustolla, jolla lentoliikenteen harjoittajan tarjous julkaistaan, viittaa, tai vielä sen jäsenvaltion, jossa on kyseisen lennon lähtöpaikka, laillinen valuutta.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että se, että valitaan sen jäsenvaltion, jossa on kyseisen lennon lähtöpaikka, laillinen valuutta, sopii parhaiten yhteen asetuksella N:o 1008/2008 tavoitellun päämäärän kanssa. Se toteaa lisäksi, että lentoliikenteen harjoittajat käyttävät yleensä tätä valuuttaa. Unionin tuomioistuin ei ole kuitenkaan vielä lausunut tästä.

19 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen (EY) N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen virkkeen mukaisesti ilmoitettavat yhteisön sisäisen lentoliikenteen lentohinnat ilmoitettava tietyssä valuutassa, mikäli niitä ei ilmaista euroina?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Missä paikallisessa valuutassa asetuksen (EY) N:o 1008/2008 2 artiklan 18 alakohdassa sekä 23 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa virkkeessä mainitut hinnat voidaan ilmoittaa, jos jäsenvaltioon (tässä tapauksessa Saksa) sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja mainostaa ja tarjoaa kuluttajalle internetissä lentoliikennepalvelua, jossa lennon lähtöpaikka on toisessa jäsenvaltiossa (tässä tapauksessa Yhdistynyt kuningaskunta)?

Onko tässä yhteydessä ratkaisevaa se, että palvelun tarjoamiseen käytetään tietyn maan ylätason verkkotunnusta käyttävää internetosoitetta (tässä tapauksessa www.germanwings.de), joka viittaa jäsenvaltioon, jossa sijaitsee lentoliikenteen harjoittajan kotipaikka ja jossa kuluttaja oleskelee?

Onko sillä merkitystä, ilmoittavatko kaikki tai useimmat lentoliikenteen harjoittajista kyseiset hinnat lennon lähtöpaikan paikallisessa valuutassa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksillään, joita on arvioitava yhdessä, pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 2 artiklan 18 alakohdan kanssa, tulkittava siten, että lentoliikenteen harjoittajat, jotka eivät ilmaise lentohintoja yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä euroina, voivat ilmoittaa ne missä tahansa valitsemassaan paikallisessa valuutassa. Mikäli tähän vastataan kieltävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa sellaiseen jäsenvaltioon, jossa valuuttana on euro, sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja tarjoaa internetissä

lentoliikennepalvelua, jossa kyseisen lennon lähtöpaikka on toisessa jäsenvaltiossa, jossa valuuttana ei ole euro, niin, että mikäli lentohintoja ei ilmaista euroina, ne voidaan ilmoittaa viimeksi mainitun jäsenvaltion laillisessa valuutassa.

21 Näihin kysymyksiin vastaamiseksi on muistutettava yhtäältä, että asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdassa säädetään, että lentoliikenteen harjoittajien on tarjotessaan lentoliikennepalveluja jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta täsmennettävä aina lopullinen hinta, johon sisältyy muun muassa lentohinta. Toisaalta mainitun asetuksen 2 artiklan 18 alakohdassa, jossa määritellään, että lentohinnoilla tarkoitetaan lentoliikenteen harjoittajille tai heidän edustajilleen taikka muille lipunmyyjille maksettavia hintoja matkustajien kuljettamisesta lentoliikenteessä sekä edellytyksiä, joilla kyseisiä hintoja sovelletaan, mukaan lukien edustajapalvelujen ja muiden lisäpalvelujen palkkiot ja ehdot, täsmennetään, että nämä hinnat on ilmoitettava ”euroina tai paikallisessa valuutassa”.

22 Näiden säännösten sanamuodossa ei kuitenkaan millään tavalla täsmennetä paikallista valuuttaa, jossa lentoliikenteen harjoittajien on ilmoitettava lentohinnat, jos ne eivät ilmaise niitä euroina.

23 Tässä asiayhteydessä on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon sen sanamuodon lisäksi sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa se on, ja tämän säännöstön syntyhistoria (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2018, E LATS, C-154/17, EU:C:2018:560, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä saman asetuksen 2 artiklan 18 alakohdan kanssa, tavoitteiden osalta on todettava, että sekä ensin mainitun säännöksen otsikosta että sen sisällöstä käy selvästi ilmi, että sillä pyritään takaamaan muun muassa jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta lähtevän lentoliikenteen hinnoista tiedottaminen ja hinnoittelun avoimuus ja näin ollen sillä myötävaikutetaan näitä palveluja käyttävän asiakkaan suojaamiseen (tuomio 6.7.2017, Air Berlin, C-290/16, EU:C:2017:523, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 47 kohdassa, tällaisen hintojen avoimuuden avulla voidaan varmistaa terveempi kilpailu lentoliikenteen harjoittajien välillä, koska sillä vältetään muun muassa se, että tietyt lentoliikenteen harjoittajat tarjoavat epätäydellistä hintaa liiketoimen alussa ja lisäävät erilaisia lisämaksuja juuri ennen sen päättämistä.

26 Lisäksi asetuksen N:o 1008/2008 johdanto-osan 16 perustelukappaleessa todetaan, että asiakkaiden olisi voitava vertailla tehokkaasti eri lentoyhtiöiden lentoliikennepalvelujen hintoja ja että tästä syystä olisi aina ilmoitettava Euroopan unionin alueella sijaitsevalta lentokentältä alkavien lentoliikennepalvelujen osalta asiakkaan maksettavaksi tuleva lopullinen hinta kaikkine veroineen ja maksuineen.

27 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä tämän asetuksen 2 artiklan 18 alakohdan kanssa ja saman asetuksen johdanto-osan 16 perustelukappaleen valossa, tarkoituksena on taata hintojen avoimuus, mikä tarkoittaa, että kaikki lopullisen hinnan osatekijät, joihin kuuluu lentohinta, ilmoitetaan siten, että taataan sekä terveempi kilpailu lentoliikenteen harjoittajien välillä että asiakkaiden mahdollisuus vertailla milloin tahansa tehokkaasti ja kokonaisvaltaisesti eri lentoliikenteen harjoittajien samanlaisen palvelun osalta tarjoamia hintoja. Asetuksella N:o 1008/2008 pyritään siten takaamaan se, että asiakas kykenee arvioimaan eri lentoliikenteen harjoittajien samanlaisen palvelun osalta tarjoaman lopullisen hinnan korkeutta.

28 On todettava, että tämä hintojen tehokasta vertailtavuutta koskeva tavoite vaarantuisi, jos asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä tämän asetuksen 2 artiklan 18 alakohdan kanssa, olisi tulkittava siten, että lentoliikenteen harjoittajilla olevaa mahdollisuutta valita valuutta, jossa ne ilmoittavat lentohinnat yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä, ei olisi rajattu millään tavalla.

29 Tällaisesta tulkinnasta näet seuraisi, että eri lentoliikenteen harjoittajien sallittaisiin mahdollisesti ilmoittavan samanlaiselle palvelulle lentohinnat eri valuutoissa, ilman että niillä on mitään yhteyttä tarjottuun palveluun tai asiakkaaseen. Tällainen tilanne olisi omiaan johtamaan asiakasta harhaan tosiasiallisesti perityistä hinnoista, minkä lisäksi se tekisi asiakkaalle vaikeammaksi vertailla tehokkaasti eri lentoliikenteen harjoittajien tarjoamia hintoja.

30 Kyseisten säännösten syntyhistorian osalta on muistutettava, että asetuksen N:o 1008/2008 2 artiklan 18 alakohdalla korvattiin lentoliikenteen kuljetus- ja rahtimaksuista 23.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2409/92 (EYVL 1992, L 240, s. 15) 2 artiklan a alakohta, jossa viitattiin ecuina tai paikallisessa valuutassa maksettaviin hintoihin.

31 Tässä yhteydessä on huomattava, että ecu ei ollut paikallinen valuutta vaan yhteinen kanta, jota käytettiin ainoastaan tarkoituksena mahdollistaa yleisesti hintojen parempi vertailtavuus siten, että sen avulla, että lentoliikenteen harjoittajat ilmoittivat lentohinnat ecuina, hintojen vertailu tehtiin helpommaksi kyseisille asiakkaille.

32 Vaikka unionin lainsäätäjä korvasi termin ecu termillä euro siten, että asetuksen N:o 1008/2008 2 artiklan 18 alakohdassa myönnetään vastedes lentoliikenteen harjoittajille mahdollisuus ilmoittaa lentohinnat yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä ”euroina tai paikallisessa valuutassa”, tämän säännöksen taustalla oleva logiikka on kuitenkin säilynyt muuttumattomana.

33 Kuten näet julkisasiamies korostaa pääasiallisesti ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa, yhtäältä tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17.6.1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1103/97 (EYVL 1997, L 162, s. 1) johdanto-osan 2 ja 6 perustelukappaleesta sekä 2 artiklasta ja toisaalta euron käyttöönotosta 3.5.1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 (EYVL 1998, L 139, s. 1) johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta ja 2 artiklasta käy nimenomaisesti ilmi, että 1.1.1999 lukien ecu lakkasi olemasta Euroopan valuuttayksikkö ja se korvattiin eurolla.

34 Näin ollen on katsottava, että euro on viitevaluutta ja että se, että lentoliikenteen harjoittajat käyttävät sitä lentohintojen ilmoittamiseen, on ecun tapaan omiaan takaamaan hintojen paremman vertailtavuuden erityisesti, koska se on virallinen valuutta 19:ssä yhteensä 28 jäsenvaltiosta ja tästä syystä suuri määrä henkilöitä tuntee sen.

35 Tässä asiayhteydessä ei voida hyväksyä sitä, että lentoliikenteen harjoittajat valitsemalla, että ne ilmoittavat lentohinnat yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä muussa valuutassa kuin euroina, voisivat tehdä kyseisille asiakkaille vaikeammaksi tai jopa käytännössä mahdottomaksi vertailla hintoja, sillä muuten vaarannettaisiin olennaisesti asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohdassa tavoiteltu hintojen tosiasiallista vertailtavuutta koskeva päämäärä ja tämä säännös menettäisi näin ollen suurelta osin tehokkaan vaikutuksensa.

36 Tässä yhteydessä on lisättävä, että kuten julkisasiamies toteaa pääasiallisesti ratkaisuehdotuksensa 64 kohdassa, hintojen tehokasta vertailua helpottaisi se, että lentoliikenteen harjoittajat ilmoittaisivat lentohinnat sellaisessa paikallisessa valuutassa, joka liittyy objektiivisesti tarjottuun palveluun.

37 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että sekä kyseisen lennon lähtöpaikkaa että sen saapumispaikkaa on pidettävä samalla perusteella lentoliikennepalvelujen pääasiallisena suorituspaikkana (ks. vastaavasti tuomio 7.3.2018, flightright ym., C-274/16, C-447/16 ja C-448/16, EU:C:2018:160, 68 kohta), koska kyseessä ovat paikat, joissa mainittujen palvelujen täytäntöönpano alkaa ja päättyy.

38 Näin ollen on katsottava, että sen jäsenvaltion, jossa on kyseisen lennon lähtö- tai saapumispaikka, laillisella valuutalla on läheinen yhteys tarjottuun palveluun.

39 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että asetuksen N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 2 artiklan 18 alakohdan kanssa, on tulkittava siten, että lentoliikenteen harjoittajien, jotka eivät ilmaise lentohintoja yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä euroina, on ilmoitettava ne sellaisessa paikallisessa valuutassa, joka liittyy objektiivisesti tarjottuun palveluun. Tällainen on erityisesti sen jäsenvaltion, jossa on kyseisen lennon lähtö- tai saapumispaikka, laillinen valuutta.

40 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa sellaiseen jäsenvaltioon sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja, jossa laillisena valuuttana on euro, tarjoaa internetissä lentoliikennepalvelua, jossa lennon lähtöpaikka on toisessa jäsenvaltiossa, jossa laillisena valuuttana ei ole euro, on niin, että mikäli lentohintoja ei ilmaista euroina, ne voidaan ilmoittaa viimeksi mainitun jäsenvaltion laillisessa valuutassa.

Oikeudenkäyntikulut

41 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä 24.9.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 23 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 2 artiklan 18 alakohdan kanssa, on tulkittava siten, että lentoliikenteen harjoittajien, jotka eivät ilmaise lentohintoja yhteisön sisäisessä lentoliikenteessä euroina, on ilmoitettava ne sellaisessa paikallisessa valuutassa, joka liittyy objektiivisesti tarjottuun palveluun. Tällainen on erityisesti sen jäsenvaltion, jossa on kyseisen lennon lähtö- tai saapumispaikka, laillinen valuutta.

Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa sellaiseen jäsenvaltioon sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja, jossa laillisena valuuttana on euro, tarjoaa internetissä lentoliikennepalvelua, jossa lennon lähtöpaikka on toisessa jäsenvaltiossa, jossa laillisena valuuttana ei ole euro, on niin, että mikäli lentohintoja ei ilmaista euroina, ne voidaan ilmoittaa viimeksi mainitun jäsenvaltion laillisessa valuutassa.

Allekirjoitukset